

Protokoll fra møte i Hovedkomiteen i VKM

Torsdag 22. mai 2008 kl 1000-1500

Fra Hovedkomiteen: Åshild Krogdahl (møteleder), Bjørn Næss, Espen Rimstad, Erik Dybing, Hilde-Gunn Opsahl Sorteberg, Inger-Lise Steffensen, Janneche Utne Skåre, Aksel , Margaretha Haugen, Wenche Farstad, Leif Sundheim, Helle Margrete Meltzer, Helge Klungland, Ørjan Olsvik

Forfall: Øyvind Lie

Fra sekretariatet til VKM: Kirstin Færden, Arne Mikalsen, Anne Finstad, Tor Øystein Fotland, Marie Louise Wiborg, Knut-Albert Solem, Elin Thingnæs Lid, Merete Aasmo Finne, Siamak Yazdankhah og Danica Grahek-Ogden (ref.)

Andre: Bjørn Gondrosen (Mattilsynet)

Trond Hofsvang fra Bioforsk holdt foredrag om Iberia sneglen og belyste problematikken rundt forekomst i Norge.

Sak 01/08 Konstituering av møtet (habilitet, protokoll, oppfølgingssaker)

Det var ingen kommentarer til innkallingen. Ingen av medlemmene meldte seg inhabile til noen av sakene på dagsordenen. Protokoll fra forrige møte ble godkjent.

Oppfølging fra forrige møte:

Sak 10/07 Mål og strategier for sekretariatet 2008-2011. Sekretariatet har arbeidet videre med saken i henhold til vedtak fra forrige møte og legger frem endelig dokument.

Sak 21/07 Kreditering for VKM-arbeid – oppdatering fra arbeidsgruppen.

Sak 22/06 Samvirkende toksiske effekter av stoffer i blanding - rapport presentert ved AF møte, lagt ut på EFSA's extranet, presentert ved Scientific Committee

Vedtak:

Dagsorden godkjennes.

Sak 10/07 Mål og strategier for sekretariatet 2008-2011

Sekretariatets mål og strategier

Kirstin Færden presenterte mål og strategier for sekretariatet og ba Hovedkomiteen komme med kommentarer til foreslått plandokument.

Noen punkter kom under diskusjon:

- Mattilsynet er i gang med lignende prosess og vil tilstrebe å samkjøre dokumenter
- Strategier er ikke veldig målbare men det finnes årsplan som er mer konkret. En del prosjekter er allerede planlagt i sekretariatet for 2008.
- ”Web side” erstattes med ”nettsted ”

Kommunikasjonsstrategi

Kommunikasjonsrådgiver i sekretariatet refererte fra arbeidet med kommunikasjonsstrategi for VKM og at arbeidet bygger blant annet på lignende dokumenter fra EFSA.

Noen punkter i diskusjon:

- Spørsmål om berørte parter er besvart med at noen ganger er det industrien som er interessert i risikovurderinger og trenger effektive måter å kommunisere med dem på.
- Synnligjøring av VKM til alle aktører bør komme klart fram (Forskningsrådet osv.)
- For kulepunkt 2 og 3. ble det påpekt at en uttaler seg på vegne av VKM og ikke sin arbeidsgiver.

Medietrening

Kommunikasjonsrådgiver i sekretariatet presenterte nytt kursopplegg og spurte om passende tidspunkt på året.

Vedtak:

Mål- og strategidokumentet ble gitt støtte. Dokumentet vil bli lagt ut på VKMs hjemmeside.

Arbeidsgruppen for kommunikasjonsstrategi fortsetter med arbeid og presenterer dokumentet ved neste møte.

Sak 07/06 Bruk av VKMs navn i avisartikler

Hvis en uttaler seg til aviser er det viktig å være forsiktig med bruk av VKM navn og hvis det er tilfelle at uttalelsen er på tvers av budskapet fra VKM bør det finnes dokumentasjon om dissens ved møter i fagggrupper.

Vedtak:

Orientering tas til etterretning.

Sak 21/07 Kreditering for VKM-arbeid

Leder av Faggruppe 7, Margaretha Haugen, orienterte om arbeidet så langt og Hovedkomiteens medlemmer ble invitert til å komme med innspill.

Følgende innspill fremkom under diskusjonen:

- Kunnskapsinstitusjoner (FHI) bruker kreditering i oppryksvurdering allerede (ikke nedfelt men i bruk)
- Universiteter er mer fokuserte på vitenskapelig arbeid
- Mye i vurdering av ens arbeid er ikke eksplisitt men følges
- Et problem at ISBN nummer er VKMs – kan løses med forfaterliste og enkelt forsker kan bruke det i egne publikasjonslister
- Hvordan blir det med bakgrunnsrapporter?
- ”Bedre kreditering” erstattes med ”å få en kreditering”

- Brevet til HOD – kopi bør sendes til institusjoner
- Forkortelser som ikke er forklart bør forklares
- ”Vurderinger av en viss størrelse” er uklart og må defineres eller forklares
- Hver rapport skal vurderes som publikasjon av gruppen som har utarbeidet den
- Retningslinjer for publisering bør tas opp på et av møter til HK
- Brev – formuleringer som brukes i dyrevern og dyrehelse bør inkluderes
- Oppdatert versjon av rapport fra EFSA gruppe for transparency kan hjelpe

Vedtak:

Sekretariatet og arbeidsgruppen får tilsendt kommentarer og forslag, arbeider videre og kommer tilbake til saken på et senere møte i Hovedkomiteen. Nytt utkast lages som sendes på høring før neste møte.

Sak 08/08 Tilgang til nødvendige analysedata

Leder av Faggruppe 5, Janneche Skåre, orienterte om arbeidet så langt og Hovedkomiteens medlemmer ble invitert til å komme med innspill.

Følgende innspill fremkom under diskusjonen:

- Det er grunnleggende for vitenskapelig risikovurdering
- MT har forespurt kunnskapsinstitusjoner og FHI har sagt seg interessert til å hjelpe med beregninger og kostholdsundersøkelser
- VKM bør ta direkte kontakt med MT om overvåking, større innsats om biomarkører
- Sekretariatet sender et konkret brev om overvåking til MT og et mer generelt brev om tilgang til data til departementet
- I rollenotatet er det skrevet at kunnskapsinstitusjoner skal levere data til VKM men ikke hvordan, så det må jobbes videre med det

Vedtak

Videre arbeid legges som et prosjekt med eventuell deling i KBS og tilgang til data. Prosjektgruppen består av Janneche Utne Skåre, Margarethe Haugen, Helle M. Meltzer, **Livar?**

Sak 09/08 Årlig kurs for komiteen og studiereise for HK

Det ble sendt ut forslag til kurstemaer og medlemmene av HK ble forespurt om de hadde spesielle ønsker for 2008.

- Kurs for komiteen 2008:

Møtedeltakere bestemte seg for ”Risikokommunikasjon” inklusive hvordan en uttrykker usikkerhet

- Reise for HK 2008:

Møtedeltakere bestemte seg for Apelsvoll forsøksgård på Toten (BIOFORSK).

Hovedkomiteens møte 17. september blir organisert der.

Sak 10/08 Orientering om arbeidet i faggruppene

Faggruppe 1:

Følgende vurderinger er under arbeid:

- Risikovurdering av import og spredning av tarmpatogene bakterier med friske krydderurter og bladgrønnsaker fra Sør-Øst Asia – klar til levering
- Probiotika til sykehuspasienter – det er kommet en del nye artikler som krever at vurdering må revideres. Det kan utløse en del reaksjoner og bør derfor forankres i HK
- *Salmonella diarizonae* i kjøttkjeden i Norge – konsekvenser for dyr og mennesker; til behandling på gruppemøte i juni
- Parasiter i vann - akkurat påbegynt
- Humanpatogene mikroorganismer i sjømat - påbegynt med ??? Lundstad fra Nifes som leder for arbeidsgruppen
- Vurdering av helsefare ved spredning av gylle - har startet
- Barnegrøt med probiotika – har startet

Faggruppe 2:

2 godkjenningssaker – nematodmidler

- Bestilling av helserisikovurdering av Phasmarhabditis Hemaphrodita (plantevernmiddel)
- Bestilling av helserisikovurdering av plantevernmidlet Gro-Stop Innovator – Klorprofam H

Klage etter godkjenning

- Bestilling av ny helserisikovurdering av plantevernmiddel Totril - Ioksynil

Faggruppe 3:

5 nye publiserte vurderinger (flere i sluttbehandlingsfasen)

- Risikovurdering av genmodifisert åkermais LY038, EFSA/GMO/NL/2006/31
- Risikovurdering av genmodifisert åkermais LY038xMON 810, EFSA/GMO/NL/2006/32
- Risikovurdering av genmodifisert soya MON 89788, EFSA/GMO/NL/2006/36
- Risikovurdering av genmodifisert åkermais 59122 x NK603, EFSA/GMO/UK/2005/20
- Risikovurdering av genmodifisert åkermais 59122 x 1507 x NK603, EFSA/GMO/UK/2005/21

Komparativ risikovurdering av genetisk endrede matplanter fremkommet ved ulike teknologier - initiert av VKM

Søknad til 10-årig moratorium sendt til departementene – hva gjør vi? Venter om det kommer noe tjenestevei...eventuelt kon tas opp som selvinitiering

Sovende medlemmer – tas opp sammen med gruppen

Kanskje ikke nødvendig å nevnes?

Faggruppe 4:

Eksponeeringsmodell for stoffer som migrerer fra matkontaktmaterialer– ferdig til høsten

Vurdering av om sensibilisering ved eksponering for kosmetiske produkter innebærer en helseskade – ferdig i løpet av høsten

Risikovurdering av bisfenol A og nevrotoksisitet ved utvikling av nervesystemet – møte 6. juni

Faggruppe 5:

Avsluttede saker

- Risikovurdering av ikke-dioksinlignende PCB, ferdigstilt
- Revurdering av PAH i skjell ferdigstilt

Under behandling

- Risikovurdering av avløpsslam brukt som gjødsel pågår. Arbeidet er omfattende, men *ad hoc*-gruppa er godt i gang og de regner med å ha enkelte del-rapporter ferdig til sommeren 2008.
- Dioksiner/PCB i torskelever

Mattilsynet varslet en vurdering om radioaktivitet

Faggruppe 6

- Vurdering av Gelly-feedmetoden som hygienisering ved bruk av akvakulturdyr i fôr til akvakulturdyr - ferdigstilles nå

Under arbeid:

- Grenseverdier for innhold av glukosaminer, chondroitin og tilsvarende stoff i fôrvarer
- Kriterier for trygg bruk av vegetabiliske fôrmidler til oppdrettsfisk

Faggruppe 7

Under arbeid

Utredning av forholdet mellom ernæringsmessige og toksikologiske aspekter ved risikovurdering av for eksempel berikning og ny mat

Vurdering av næringsstoffsammensetning i VLCD-produkter – første møte i begynnelse av juni

4 nye vurderinger kommer – afrikanske frukter, oljer fra et tre i bruk i margeriner, baobab frukt juice, olje med høy alfalinolen syre fra australia

Gruppen har hatt et møte hvor tema om etiske dilemmaer er blitt belyst i samarbeid med Henrik Syse. Veldig nyttig og mulig interessant team for resten av komiteen.

Faggruppe 8

Under arbeid:

- Vurdering av risiko for lidelse ved hold av pelsdyr
- Risikovurdering i forbindelse med utarbeidelse av en positivliste over dyr tillatt for fremvisning i sirkus
- Risikovurdering vedrørende hold av kylling – utsatt til høsten

Faggruppe 9

Møte om gråsoner med dept????

Under arbeid:

- Risikovurdering av barkebillen *Ips amitinus*
- Risikovurdering av floghavre som (indirekte) planteskadegjørere
- Risikovurdering vedrørende en eventuell framtidig import og omsetning av ”hoppebønner” fra USA til Norge
- Risikovurdering av furuvednematode

Til slutt ble hovedkomiteen orientert om kansellering av import prosjektet.

Vedtak:

Orienteringene tas til etterretning.

Sak 11/08 VKMs deltagelse i EFSA-samarbeid

Medlemmer av forskjellige grupper orienterte.

Erik Dybing

- 3 saker ferdige (se forrige protokoll) – opinion on animal cloning er, botanicals and preparations som er trygge for bruk i mat og de som ikke er trygge, benchmark dose approach
- WG om transparency er kommet med rapport med liste av 14 punkter som sikrer at en vurdering er utarbeidet på en riktig og transparent måte

Jan Alexander

ikke til stede men **fikk ikke med meg navnet** refererte fra CONTAM-panelet

- vurdering av sjokolade bønner
- ricin
- gosipol fra bomulsplanter
- saponin som kan forekomme som kontaminanter

Janneche Utne Skåre – ikke noe nytt

Bjørn Næss – ikke noe nytt

Espen Rimstad – ikke noe nytt

Leif Sundheim

Det var 2 møter i arbeidsgruppa for "emerging risks" men ikke noe spesielt å referere om

Tor Øystein Fotland

ESCO gruppen for harmonisering av metodikk skal utvikle et spørreskjema som sendes alle medlemsland (dette er foreløpig noe forsinket), neste møte slutten av juni

Marie Luise Wiborg

ESCO arbeidsgruppen for "Food Consumption Data Collection" – første møte i juni

Vedtak:

Orienteringene tas til etterretning.

Sak 12/08 Møte i EFSA SC 14.-15.2.08 og 21.-22.4.08

Erik Dybing orienterte om EFSA Multi-Annual Work Programme of the Scientific Committee. Punkter som SC ønsker å arbeide med:

- Broader applicability of the threshold of toxicological concern (TTC)
- Harmonisation of environmental risk assessment approaches and the need for scientific environmental impact analysis
- Risk assessment of endocrine disruptors
- Preparation of Guidance Document on the concept of History of Safe Use (HSU)

- Further development of the Margin of Exposure (MoE) approach for 'genotoxic' compounds
- Possible consequences related to import of animals or exotic plants
- Perturbation of toxic pathways
- Combination toxicology

Andre temaer som var nevnt:

- Risk-benefit assessment of organic food
- Possible implication of REACH regulation on EFSA activities

Sak 13/08 Orientering fra sekretariatet

Direktør for VKM, Kirstin Færden, orienterte om aktiviteter:

Tilbakemelding fra diverse møter

Besøk til FSAI i Dublin – referatet kommer

Godtgjøring

Notat sendt til HOD som arbeider videre med saken

EFSA Advisory Forum 12-13.juni

Møte blir i Oslo og sekretariatet står for organiseringen. I tilknytning til AF møte blir det en åpen seminar om fokuspunktet for EFSA i Norge 12. juni i Fellesauditoriet, kl. 0900-1230.

Reiseregninger

Påminnelse at frist for levering av reiseregninger er en måned etter møte

Supplering av komiteen

Komiteen er blitt supplert med 4 medlemmer i FG3, ett medlem i FG2 og ett medlem i FG8

Kurs for Mattilsynet

Kurs i bestillingsprosedyrer ble holdt 7. mai ved Mattilsynet med positive tilbakemeldinger. Mattilsynet ser behov for flere slike kurs i framtiden.

Vedtak:

Orienteringene tas til etterretning.

Sak 14/08 Eventuelt

Erik Dybing slutter som leder for FG2 og medlem av komiteen. Han ble takket for innsatsen av lederen for hovedkomiteen og gaver ble presentert på vegne av komiteen og sekretariatet.

Datoer for møter i 2008 er 17. september og 4. desember.